

Každý rok ve velkém: fotokalendáře Českého egyptologického ústavu FF UK

Velkoformátové tematické nástěnné fotokalendáře jsou v českém prostředí výjimečné, Český egyptologický ústav FF UK však již od roku 2009 pokračuje v tradici jejich vydávání. Každý rok se tak na stránkách kalendáře o rozměrech cca 62 × 74 cm (drobné změny formátu přicházely vždy s úpravou grafiky) můžeme setkat s nejnovějšími objevy českých egyptologů, a to v záviděníhodné kvalitě a doplněnými zasvěcenými texty.

Autorem fotografií je od počátku projektu fotograf Martin Frouz, který pro letošek vybral snímky s tematikou šachtových hrobů na západním okraji egyptologické koncese nedaleko pyramid v Abúsíru, avšak hrobů o dvě tisícovky let mladších, než jsou tyto pyramidy. Martin Frouz letos získal i za svou další práci několik prestižních cen. Zeptali jsme se jej na podrobnosti týkající se tradice vydávání kalendářů a na další pracovní plány.

Jak vznikla idea velkoformátových egyptologických kalendářů?

Byla to, jak už to bývá, shoda několika okolností. Sponzoři, kteří kalendář každoročně podporují, hledali téma, kterým by zaujali své klienty, a líbila se jim výstava, kterou jsem tenkrát měl v České národní bance. Z toho pak po dohodě vzešel první koncept kalendáře o Egyptě a egyptologii, zejména české. Existují však i výjimky – v této sérii vznikl i jeden kalendář o paleolitickém umění, zejména z oblasti Moravy. Postupně se drobně měnila i koncepce a grafická úprava. Nyní se již pokoušíme v populární formě přibližovat vybrané okruhy či oblasti výzkumu našich egyptologů. Důležité je, aby dílo dávalo smysl, a přitom bylo zajímavé pro maximální rozsah diváků, ke kterým se dostane.

Můžete popsat, jak probíhá každý rok výběr fotografií pro kalendář? Materiálu musí být víc než dost...

Nyní se to již částečně ustálilo, takže hned po výběru tématu, okruhu, který se bude zpracovávat, zjistíme, zda je dost podkladů, nebo bude ještě nutné něco doplnit. Vzhledem k tomu, že témata hledáme kontinuálně, plánujeme některé kalendáře i několik let dopředu, ale při konečném výběru samozřejmě stejně není nikdy dost času a něco se mění či upravuje na poslední chvíli. Hledá se vždy titul, který zaujme a uvede téma. Následně vybíráme 12 hlavních obrazů, které doplňujeme tak, aby se dané téma ještě více přiblížilo, rozvinulo nebo doplnilo.

Kalendáře jsou neprodejné, stejně jako slavné kalendáře Pirelli. Existují ještě další styčné body?

Přestože jsme zaznamenali zájem i o zakoupení kalendářů, domluvili jsme se v celém širším okruhu tvůrců a sponzorů, že zachováme exkluzivitu kalendáře, který lze získat pouze darem a není v běžné komerční distribuci. Naše nástěnné kalendáře vycházejí kontinuálně již mnoho let, ale na rozdíl od Pirelliho je tvoří celou dobu obdobný tým lidí a vycházejí především z mé fotografické tvorby. To je jejich největší silou, ale i slabinou. Můžeme tvořit koncepci a připravovat témata dopředu, ale může dojít i k vyčerpání nosných témat a únavě celého projektu. Přesto však věřím, že nám invence ještě vydrží :-).

Dlouhá léta se účastníte expedic Českého egyptologického ústavu FF UK nejen do Abúsíru. Jak zvládnete skloubit svou práci v Čechách s dlouhými pobyty na expedicích?

V současné době jsem na částečný úvazek na Českém egyptologickém ústavu FF UK zaměstnán. Jinou práci vykonávám převážně jako volný pracovník, a tak je nutno vše především dobře koordinovat a spoléhat na kolegy, kteří v době mé nepřítomnosti zastanou kromě své práce i část toho, co já

nemohu vyřešit na dálku. Hlavní část této práce zastává nyní především má žena Martina. Ale mohu se opřít samozřejmě i o grafické studio a mnohé další spolupracovníky. Na některých projektech se také podílím jen jako člen týmu, nemusím všechny projekty, které dělám, i řídit :-), pak samozřejmě záleží na koordinaci a časovém rozvržení projektů, něco jde dělat i na dálku, ostatní je třeba plánovat a dělat s předstihem.

V loňském roce i letos jste za své fotografie obdržel několik cen: jednu z dvou hlavních cen *Czech Press Photo – Grant Prahy* za fotodokumentaci opravy a průzkumu památek v Praze, byl jste i mezi čtyřmi nejúspěšnějšími v ceně diváků (pod hlavičkou Univerzity Karlovy). Váš kalendář *Věčnost ukrytá v kameni* získal hned čtyři ceny v soutěži *Kalendář roku*, kalendář *UK Karolus quartus* obdržel mimo jiné cenu veřejnosti. Kniha *Hroby barbarů v Praze Zličíně*, jež je vybavena vašimi snímky, získala první cenu v soutěži *Gloria Musaealis* v kategorii Muzejní publikace roku. Máte ještě další profesní cíle?

Chtěl bych zpracovat ještě nějaká témata převážně spojená s historickými, archeologickými, ale i jinými vědeckými tématy. Nejen Egypt, ale i oblast střední Evropy je pro mne velmi zajímavá. Jedná se o velké časové rozpětí od zkamenělin vzniklých před stovkami milionů let až téměř do současnosti. V tuto chvíli hledám formát, jak něco takového propojit do jediného díla tak, aby to zaujalo i někoho jiného než mne. Chystám se také pracovat na dalším pokračování metodik či příruček týkajících se využití fotografie v prostředí vědy. A kromě všech těchto profesních oblastí je zde i oblast volné tvorby, kterou v posledních letech silně zanedbávám a chtěl bych se jí také věnovat.

V obou soutěžích vaši práci ocenili nejen porotci, ale i veřejnost. Jak tato ocenění vnímáte?

Jakékoli ocenění, a ne jen v soutěžích, je jistou odměnou a známkou toho, že to, co děláte, není zcela marné, a alespoň někoho to nějak zaujalo. Nemá ale cenu něco dělat pouze a jen

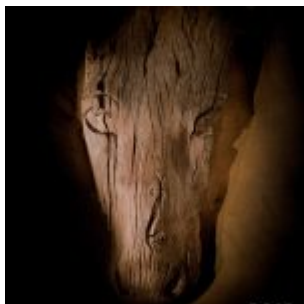
pro získání nějakého ocenění, protože i komise se skládá také jen z lidí a jejich hodnocení je jen jedním z pohledů. Je to však dobrá zpráva i pro vaše spolupracovníky a podporovatele, že spolupráce s vámi není úplně ztracený čas. Není však dobré koncepci díla podřít jen úspěchu v nějaké soutěži, mohli bychom se pak stát jen sběrateli cen, odtrženými od svého skutečného publika. Nejdůležitější jsou pro mne diváci, lidé, kteří mé fotografie vnímají a pro něž tvořím.

Zmínil jste nedávno vydané metodické publikace, na nichž jste se podílel: *Digitální a digitalizovaná fotografie pro vědecké účely v praxi památkové péče* (s L. Bezděkem) a knihu *Fotografie v biologické antropologii* (s M. Králíkem). Chystáte se fotografovat ještě jiné oblasti vědy?

Nejde vždy jen o to, co bych já chtěl, ale mnohdy i o to, co je někdo ochoten podpořit a financovat. Je také důležité, aby to přineslo něco nového. Mám v plánu dále se věnovat jak samotné fotografické tvorbě spojené s různými oblastmi vědy, tak i teoretickému rozvádění kooperace fotografického média a vědních či jiných odborných oblastí. Chtěl bych v profesních tématech upozorňovat na všechny, kteří umí své dílo provést a předat pro současnost i budoucnost svým následovníkům, poctivě a bez žárlivosti na ty, co to umí ještě lépe, efektněji nebo třeba jen společensky úspěšněji.

Martin Frouz (*7. 3. 1970)

Po střední průmyslové škole vystudoval na Fakultě strojní ČVUT obor přesná mechanika a optika. Nedlouho po získání titulu Ing. se jeho život potkal s médii a po absolvování Katedry fotografie na pražské FAMU začal pracovat v mediální i reklamní oblasti. Již během dokončování své doktorské práce na AMU (FAMU) se stal stálým spolupracovníkem Českého egyptologického ústavu FF UK, s nímž již mnoho let předtím spolupracoval externě. Pravidelně vystavuje zejména volnou tvorbu, později začíná převládat popularizace vědy a projekty svázané s vědou, historií a opravou památek. Kromě praktického užití fotografie v oblasti vědy, popularizaci a mediální komunikaci se věnuje těmto oblastem i teoreticky.

Kalendář 2013, foto (c) Martin Frouz

Kalendář 2013, foto (c) Martin Frouz

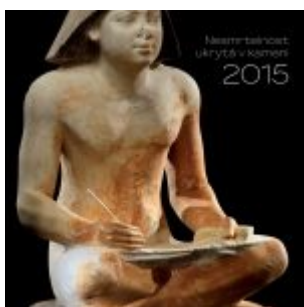
Kalendář 2014, foto (c) Martin Frouz

Kalendář 2014, foto (c) Martin Frouz

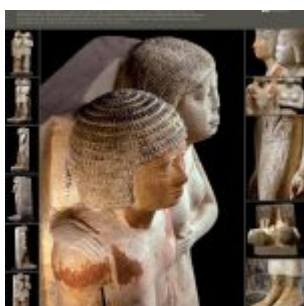
Kalendář 2014, foto (c) Martin Frouz

Kalendář 2015, foto (c) Martin Frouz

Kalendář 2015, foto (c) Martin Frouz

Kalendář 2015, foto (c) Martin Frouz

Kalendář 2016, foto (c) Martin Frouz

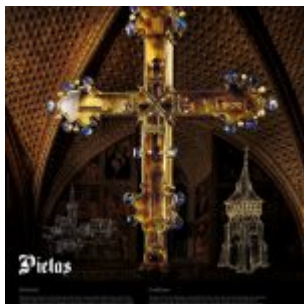
Kalendář 2016, foto (c) Martin Frouz

Kalendář 2016, foto (c) Martin Frouz

Kalendář UK 2016, foto (c) Martin Frouz

Kalendář UK 2016, foto (c) Martin Frouz

Kalendář roku 2015

Kalendář roku 2015

Kalendář roku 2016